

Tornedalsrådets ställningstagande angående lokala gränssamhällen vid landsgränsen mellan Finland och Sverige samt mellan Finland och Norge och att Tornedalen uppmärksammas som ett specialområde där landsgränsen förblir öppen även under nya undantagstillstånd

Distribution;
Statsrådet
Statsminister Sanna Marins regering
Inrikesministeriet
Utrikesministeriet

Hänvisar till Statsrådets principbeslut VNK/2020/114 11.9.2020

3. Nytt koncept i gränstrafiken som är baserat på testning

- Trots ovan konstaterade gränsvärde ska det vara möjligt med pendling och annat dagligt umgänge i gränssamfundet utan testintyg och karantän, vid den nordliga landgränsen och i färjeoch flygtrafiken på Estland och Sverige när det regionala sjukdomsläget i stort sett motsvarar varandra. När det gäller andra resenärer ska hälsomyndigheterna göra riktade kontroller och testningar utifrån en riskbedömning.

samt till svar på skriftligt spörsmål om att införa gränspass i Tornedalen SSS 597/2020 rd

- I anslutning till det senast gällande beslutet har Gränsbevakningsväsendets anvisningar preciserats så att trafiken vid landgränsen mellan Finland och Sverige samt Finland och Norge mellan de lokala gränssamhällena också är en tillåten nödvändig orsak till inresa.
- Vid behov kommer definitionen att specificeras och förtydligas i enlighet med de observationer som har gjorts vid kontrollen.
- Regeringen anser att Tornedalsrådets förslag till särskilda gränspass för lokala invånare är ett ärende som i tillämpliga delar kan prövas. Vid beredning av ärendet gäller det dock att ta hänsyn till den krävda tiden, kostnaderna och det administrativa arbetet innan hemvistintyg kan användas. Regeringens mål är att verka vid gränsen till Sverige med så få restriktioner som möjligt i ett läge där restriktionerna inte kan avskaffas helt och hållet på grund av epidemiologiska skäl.

Helsingfors 9.9.2020

Inrikesminister Maria Ohisalo

Tornedalsrådet föreslår att regeringen vid sitt beslutsfattande tar hänsyn till följande frågor

Tornedalsrådet är orolig inför de preliminära planerna att återigen stänga landsgränsen mellan Finland och Sverige och Finland och Norge. Detta bör inte ske då det inte finns någon smittspridning i Tornedalens område, och för att stängning av landsgränsen påverkar näringslivet och människornas normala liv på ett negativt sätt. I fortsättningen bör man vid den nordliga landsgränsen endast utgå från Norrbottens läns och Troms-Finmarks fylkens siffror där sjukdomssituationen är mycket lik den i finska Lapplands län.

Regeringen och ministerierna har tagit hänsyn till Tornedalens speciella situation och det ytterst svåra läge som invånarna på tre sidor av riksgränsen hamnat i, och trots den svåra situationen velat underlätta vardagen för människorna i gränsregioner. Som lokala sakkunniga för Tornedalens område är vi skyldiga att lyfta fram att definitionen av

begreppet "gränssamhälle" i sin nuvarande form är alltför snäv. Den aktuella begränsningen har varit ytterst svår att tillämpa och den har gjort att en del av gränskommunernas invånare har hamnat i en ojämlig situation.

Med hänvisning till svaret på den skriftliga frågan KKV 597/2020 vp om gränspass i Tornedalen, där man konstaterar att begreppet gränssamhälle preciseras och förtydligas ytterligare utifrån de iakttagelser som gjorts under gränsbevakningen. Vi förslår att gränserna följer Tornedalsrådets verksamhetsområde vilket skulle innebära att gränssamhällets skulle bestå av gränskommuner, med undantag av Kiruna, där gränsoverskridande verksamhet mest förekommer i byarna Karesuando och Vittangi.

Tornedalsrådets medlemskommuner:

Finland; Tornio, Ylitornio, Pello, Kolari, Muonio, Enontekiö

Sverige; Haparanda, Övertorneå, Pajala, Kirunan kunnasta Vittangin ja Karesuandon alueet

Norge; Storfjord eli Omasvuono, Kåfjord eli Kaivuono, Nordreisa eli Raisi.

Tornedalsrådet föreslår också att om det i fortsättningen uppstår behov av motsvarande restriktioner ska Tornedalen uppmärksammas i förhandlingar mellan stater som ett specialområde där landsgränsen mot Sverige och Norge förblir öppen även under nya undantagstillstånd.

Juridisk motivering till utvidgning av gränssamhällena till gränskommunerna i sin helhet

Enligt det nordiska skatteavtalet (SopS 26/1997), https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/49150/rajankevian_verotu/ där följande gränskommuner beskrivs.

Gränskommuner i Finland och Sverige	Gränskommuner i Finland och Norge
Enontekiö, Kolari, Muonio, Pello, Tornio, Ylitornio	Enontekiö, Inari, Utsjoki
Haparanda, Kiruna, Pajala, Övertorneå	Karasjok, Kautokeino, Kåfjord, Nesseby, Nordreisa, Storfjord, Sör-Varanger, Tana

Å Tornedalsrådets vägnar
24/9 2020

Eero Ylitalo
styrelsens ordförande

Tuula Ajanki
Vd